

ZASADY WSPIERANIA PROGRAMOWO-METODYCZNEGO DRUŻYNOWYCH W ZHP

PROGRAM W ZHP

1. Zgodnie z misją ZHP realizowaną w codziennej pracy gromad/drużyn jest wspieranie młodego człowieka w rozwoju i kształtowanie charakteru. Drużynowy jest najważniejszym harcerskim wychowawcą dlatego też wspieranie drużynowego jest obowiązkiem harcerskich komend wynikającym ze *Statutu ZHP* oraz *Podstaw wychowawczych ZHP*.
2. W celu realizacji misji, drużynowy buduje w gromadzie/drużynie program wychowawczy. Program budowany jest na podstawie charakterystyki członków organizacji, ich potrzeb, marzeń, charakterystyki otoczenia działania gromady/drużyny.
3. Przez program rozumiemy całokształt działań podejmowanych przez drużynowego służących wychowaniu młodego człowieka. Celem tych działań jest wspieranie dzieci i młodzieży we wszechstronnym rozwoju i kształtowaniu charakteru. Program jest realizowany w gromadzie/drużynie i oparty na tych samych dla całej organizacji wartościach. Dla wspierania drużynowego, harcerskie komendy tworzą propozycje i przedsięwzięcia programowe wzmacniające realizację programu gromad/drużyn.
4. Działania programowe podejmowane przez drużynowego w celu wychowania młodego człowieka zgodnie z priorytetami wychowawczymi zawartymi w *Podstawach Wychowawczych ZHP* powinny służyć kształtowaniu następujących cech: patriotyzm, świadomość obywatelska, odpowiedzialność, aktywność we wspólnocie, prawość i uczciwość oraz życie w zgodzie z zasadami (wynikającymi z wartości uniwersalnych, społecznych, Prawa i Przyrzeczenia Harcerskiego, wyznawanej religii), otwartość i radość, gotowość na zmiany, dzielność i zaradność, dbałość o zdrowie. Główną rolę w procesie tego wychowania odgrywa umiejętne stosowanie metody harcerskiej.
5. Na program składają się zaplanowane działania realizowane poprzez stosowanie:
 - 1) form pracy m.in. takich jak zbiórki, biwaki, rajdy,
 - 2) obozów i kolonii zuchowych podsumowujące roczną pracę gromad/drużyny,
 - 3) instrumentów metodycznych takich jak: stopnie i sprawności, znaki służb, projekty.
 - 4) przedsięwzięć programowych - organizowanych przez środowiska lub harcerskie komendy form typu rajdy, festiwale, zloty, umożliwiających gromadom/drużynom możliwość poznania innych gromad/drużyn, wymianę doświadczeń, promocję gromady/drużyny w środowisku.
 - 5) propozycji programowych – zestawów działań proponowanych drużynom w celu wzbogacenia ich programów wychowawczych. Działania te dotyczą różnych dziedzin aktywności rozwijających i zaspakajających potrzeby członków drużyn. Mogą też dotyczyć potrzeb społecznych środowiska. Realizacja propozycji programowych uzależniona jest od decyzji drużynowego – w zależności od tego czy dana propozycja programowa wspomaga realizację celów wychowawczych założonych w programie gromady/drużyny. Propozycja programowa zawiera wskazówki do realizacji konkretnych celów wychowawczych będące inspiracją programową dla drużynowych. Umożliwia im wykazanie się własną inwencją i inicjatywą. Może składać się z zestawu konspektów zbiórek i innych konkretnych materiałów repertuarowych do wykorzystania przez drużynowego. Mogą to być propozycje do wykorzystania w codziennej działalności (Woda jest Życiem, Scieżkami zdrowia itp.) jak i okazjonalnie (Święto Flagi, 10 kroków do stulecia, itp.).

- 6) Idei programowej – przewodniej myśli programowej dla całego Związku Harcerstwa Polskiego na dany rok (lub kilka lat), która powinna być uwzględniona w programie przez wszystkich drużynowych ze względu na ważne cele dla całej Organizacji.

ZADANIA HARCERSKICH KOMEND

6. Wspieranie drużynowego w realizacji programu wychowawczego gromady/drużyny jest ciągłym procesem prowadzonym przez komendy szczepów, hufców, chorągwi oraz Główną Kwaterę ZHP. Podejmowane przez nie działania mają na celu bezpośrednio lub pośrednio wspieranie drużynowego w realizacji programu wychowawczego gromady/drużyny.
7. Realizacja programu wychowawczego w zakresie zapewnienia ciągu wychowawczego jest wspierana przez komendy szczepów. Wspierają one przedsięwzięcia dotyczące współpracy drużyn różnych poziomów i przechodzenie członków ZHP przez kolejne grupy wiekowe oraz w zakresie organizacji HAL i HAZ.
8. Główne zadania komend hufców w zakresie programowo-metodycznego wspierania drużynowego:
 - 1) przygotowywanie kandydatów na drużynowych do pełnienia funkcji,
 - 2) prowadzenie form doskonalących i inspirujących dla drużynowych (metodycznych i repertuarowych),
 - 3) prowadzenie poradnictwa dla drużynowych z wykorzystaniem różnych form (spotkania, konsultacje, listy dyskusyjne itp.);
 - 4) wspieranie i nadzorowanie procesu budowania programu w gromadach/drużynach;
 - 5) pomoc i nadzorowanie w realizacji programu gromady/drużyny;
 - 6) motywowanie drużyn np. poprzez współzawodnictwo;
 - 7) prowadzenie biblioteczki, w której gromadzone są materiały metodyczne i repertuarowe;
 - 8) promowanie propozycji programowych;
 - 9) popularyzacja i wspieranie specjalności;
 - 10) inicjowanie lub przygotowanie programowe, organizacyjne i logistyczne przedsięwzięć programowych dla środowisk hufca wynikających z ich potrzeb
 - 11) wsparcie logistyczne lub materialne np. korzystanie z bazy hufca i wypracowanych przez hufiec środków, pomoc w kontaktach ze szkołą, rodzicami, środowiskiem lokalnym.
9. Na poziomie hufca za wspieranie drużynowego odpowiada: zastępca komendanta ds. programu i pracy z kadrą lub wyznaczony członek komendy hufca.
10. Zastępca komendanta ds. programu i pracy z kadrą lub członek komendy realizuje zadania przy pomocy namiestnictw (zuchowego, harcerskiego, starszoharcerskiego i wędrowniczego), zespołu kadry kształcącej, komisja stopni instruktorskich i innych zespołów. Komenda hufca może przyjąć odmienny sposób zorganizowania się, pod warunkiem realizacji zadań.
11. Główne zadania komend chorągwi w zakresie programowo-metodycznego wspierania drużynowego:
 - 1) nadzorowanie i wspieranie działań komend hufców w zakresie wspierania drużynowych;
 - 2) wspieranie kształcenia i doskonalenia drużynowych w hufcach;
 - 3) organizowanie kształcenia szczepowych, namiestników i kadry programowej hufców (doskonalenie i motywowanie instruktorów odpowiedzialnych za pracę z drużynowymi w hufcach)
 - 4) wspieranie metodyczno-repertuarowe kadry pracującej z drużynowymi w hufcu;
 - 5) tworzenie propozycji programowych o tematyce regionalnej – odpowiadających na potrzeby województwa, regionu;
 - 6) promowanie ogólnozwiązkowych propozycji programowych;
 - 7) inicjowanie lub przygotowanie programowe, organizacyjne i logistyczne przedsięwzięć programowych odpowiadających na potrzeby środowisk;
 - 8) wspieranie działań drużyn specjalnościowych.
12. Na poziomie chorągwi za wspieranie drużynowego odpowiada zastępca komendanta ds. programu i pracy z kadrą lub wyznaczony członek komendy chorągwi.
13. Zastępca komendanta ds. programu i pracy z kadrą lub wyznaczony członek komendy realizuje zadania przy pomocy referatów (zuchowego, harcerskiego, starszoharcerskiego i wędrowniczego), referatu NS, referatu

i inspektoratów specjalnościowych, zespołu kadry kształcącej, komisja stopni instruktorskich i innych zespołów. Komenda chorągwi może przyjąć odmienny sposób zorganizowania się, pod warunkiem realizacji zadań.

14. Zadania Głównej Kwatery ZHP w zakresie programowo-metodycznego wspierania drużynowego:
 - 1) doskonalenie metodyk i instrumentów metodycznych;
 - 2) opracowywanie i rozpowszechnianie podstawowych poradników metodycznych;
 - 3) opracowywanie i rozpowszechnianie propozycji programowych dla drużyn;
 - 4) organizowanie kształcenia, w tym form doszkalających (metodycznych i repertuarowych) inicjowanie działań specjalnościowych i popularyzacja specjalności;
 - 5) wspieranie metodyczno - repertuarowe szefów referatów oraz kadry programowej chorągwi i hufców,
 - 6) prowadzenie poradnictwa dla kadry z wykorzystaniem różnych form (strony internetowe, wydawnictwa);
 - 7) inicjowanie lub przygotowanie programowe, organizacyjne i logistyczne przedsięwzięć programowych odpowiadających na potrzeby Związku.
15. Na poziomie GK ZHP za wspieranie drużynowego odpowiada: zastępca naczelnika ds. programu i pracy z kadrami lub wyznaczony członek Głównej Kwatery ZHP.
16. Zastępca naczelnika ds. programu i pracy z kadrami lub wyznaczony członek GK ZHP realizuje zadania przy pomocy wydziałów (zuchowego, harcerskiego, starszoharcerskiego i wędrowniczego), wydział NS, wydział i inspektoraty specjalnościowe, CSI, komisji stopni instruktorskich i innych zespołów. GK ZHP może przyjąć odmienny sposób zorganizowania się, pod warunkiem realizacji zadań.

ODZNAKA KADRY PROGRAMOWEJ

17. Odznaka Kadry Programowej ZHP (zwana również OKP ZHP) jest potwierdzeniem kwalifikacji w zakresie tworzenia, prowadzenia i ewaluacji pracy programowej w Związku Harcerstwa Polskiego na trzech poziomach:
 - 1) Brązowa Odznaka Kadry Programowej ZHP – na poziomie hufca;
 - 2) Srebrna Odznaka Kadry Programowej ZHP – na poziomie chorągwi;
 - 3) Złota Odznaka Kadry Programowej ZHP – na poziomie Głównej Kwatery ZHP.
18. Odznakę Kadry Programowej ZHP przyznaje:
 - 1) Brązową – komendant chorągwi na wniosek przełożonego lub kandydata, wniosek powinien być zaopiniowany przez odpowiedzialnego za program członka komendy hufca.
 - 2) Srebrną – Naczelnik ZHP na wniosek przełożonego lub kandydata, wniosek powinien być zaopiniowany przez odpowiedzialnego za program członka komendy chorągwi.
 - 3) Złotą – Naczelnik ZHP na wniosek przełożonego lub kandydata, wniosek powinien być zaopiniowany przez odpowiedzialnego za program członka Głównej Kwatery.
19. Warunki przyznania Odznaki Kadry Programowej ZHP:
 - 1) Brązowej:
 - posiadanie co najmniej stopnia przewodnika z otwartą próbą na stopień podharcmistra,
 - a) ukończenie szkolenia dla kadry programowej hufców (np. kurs namiestników, warsztaty metodyczno – programowe);
 - b) udział w pracach namiestnictwa, referatu lub innego zespołu programowego na poziomie hufca lub chorągwi;
 - c) opracowanie i opublikowanie własnych materiałów programowych lub repertuarowych przydatnych w pracy drużynowych.
 - 2) Srebrnej:
 - a) posiadanie przynajmniej stopnia podharcmistra,
 - b) posiadanie brązowej OKP ZHP lub wykonanie dodatkowego zadania ustalonego z członkiem komendy chorągwi ds. programowych
 - c) ukończenie szkolenia dla kadry programowej chorągwi (np. kurs dla referatów, warsztaty metodyczno – programowe),
 - d) udział w pracy chorągwanego zespołu programowego (np. referatu),
 - e) opracowanie własnych materiałów programowych lub repertuarowych przydatnych w pracy drużynowych oraz instruktorów programowych hufców.

3) Złotej:

- a) posiadanie stopnia harcmistrza;
- b) posiadanie srebrnej OKP ZHP lub wykonanie dodatkowego zadania ustalonego z członkiem GK ZHP ds. programowych;
- c) ukończenie szkolenia dla kadry programowej organizującej program na szczeblu całej organizacji;
- d) udział w pracy zespołów programowych organizujących program na szczeblu całej organizacji;
- e) opracowanie własnych materiałów programowych lub repertuarowych przydatnych w pracy drużynowych oraz instruktorów programowych hufców i chorągwi.

20. Podstawą do przyznania OKP jest złożenie przez przełożonego lub kandydata wniosku zawierającego potwierdzenie spełnienia wszystkich warunków przyznania OKP danego stopnia. Wzór wniosku o przyznanie OKP jest załącznikiem nr 1 do niniejszego dokumentu.

21. Rejestr OKP prowadzą komendy nadające odznaki.

22. Odznaką Kadry Programowej jest metalowy znaczek przedstawiający dłoń i napis ZHP. Wzór znaczka stanowi załącznik nr 2.

..... dn.

.....
stopień, imię i nazwisko

.....
adres poczty elektronicznej

Komendant Chorągwi

.....

**WNIOSEK O PRYZNANIE
BRĄZOWEJ ODZNAKI KADRY PROGRAMOWEJ**

Wnioskuje o przyznanie brązowej odznaki kadry programowej.

Pełnię funkcje (od kiedy):.....
.....

Warunki przyznania odznaki:

- 1) posiadanie przynajmniej otwartej próby na stopień podharcmistra,
- 2) ukończenie szkolenia dla kadry programowej,
- 3) udział w pracy programowej zespołu programowego hufca lub chorągwi (np. namiestnictwie), w tym także w zespole pełniącym rolę namiestnictwa itp.,
- 4) opracowanie i opublikowanie własnych materiałów programowych lub repertuarowych przydatnych w pracy drużynowych.

Opis spełnienia warunków:

- Ad 1)
Ad 2)
Ad 3)
Ad 4)

.....
podpis wnioskodawcy

Wykaz załączników:

- 1) Opinia członka komendy hufca odpowiedzialnego za sprawy programowe.
- 2) Opracowane materiały w wersji papierowej lub/i elektronicznej.

.....
akceptacja komendanta hufca/chorągwi

..... dn.

.....
stopień, imię i nazwisko

.....
adres poczty elektronicznej

Naczelnik
Związku Harcerstwa Polskiego

WNIOSEK O PRYZNANIE
SREBRNEJ ODZNAKI KADRY PROGRAMOWEJ

Wnioskuje o przyznanie srebrnej odznaki kadry programowej.

Pełnię funkcje:.....

Warunki przyznania odznaki:

- 1) posiadanie przynajmniej stopnia podharcmistra
- 2) posiadanie brązowej OKP lub wykonanie dodatkowego zadania ustalonego z członkiem komendy chorągwi ds. programowych
- 3) ukończenie szkolenia dla programowców szczebla chorągwanego,
- 4) udział w pracy chorągwanego lub GK ZHP zespołu programowego (np. referatu),
- 5) opracowanie własnych materiałów programowych lub repertuarowych przydatnych w pracy drużynowych oraz instruktorów programowych hufców.

Opis spełnienia warunków:

Ad 1)

Ad 2)

Ad 3)

Ad 4)

Ad 5)

.....
podpis wnioskodawcy

Wykaz załączników:

- 1) Opinia członka komendy chorągwi odpowiedzialnego za sprawy programowe.
- 2) Opracowane.....

.....
akceptacja komendanta chorągwi

..... dn.

.....
stopień, imię i nazwisko

.....
adres poczty elektronicznej

Naczelnik
Związku Harcerstwa Polskiego
.....

WNIOSEK O PRYZNANIE
ZŁOTEJ ODZNAKI KADRY PROGRAMOWEJ

Wnioskuje o przyznanie złotej odznaki kadry programowej.

Pełnię funkcje:.....
.....

Warunki przyznania odznaki:

- 1) posiadanie stopnia harcmistrza,
- 2) posiadanie srebrnej OKP lub wykonanie dodatkowego zadania ustalonego z członkiem GK ZHP ds. programowych
- 3) ukończenie szkolenia dla programowców szczebla centralnego,
- 4) udział w pracy zespołów programowych GK ZHP,
- 5) opracowanie własnych materiałów programowych lub repertuarowych przydatnych w pracy drużynowych lub instruktorów programowych hufców i chorągwi.

Opis spełnienia warunków:

Ad 1)

Ad 2)

Ad 3)

Ad 4)

Ad 5)

.....
podpis wnioskodawcy

Wykaz załączników:

- 1).....
Opinia członka Głównej Kwatery odpowiedzialnego za sprawy programowe.
- 2).....

.....
akceptacja komendanta chorągwi

Zał. Nr 2

Wzór odznaki kadry programowej

